

“
**Η ρίζα του Κακού
δεν λείπει
από καμία φυλή**
”

Ο αρτινός συγγραφέας μιλάει στο «Βήμα» για το νέο του βιβλίο, τον ποντιακό Ελληνισμό, τη «Θεωρία» του για το «ιστορικό μυθιστόρημα» και προσπίζεται την αδιαίρετη ελληνική γλώσσα

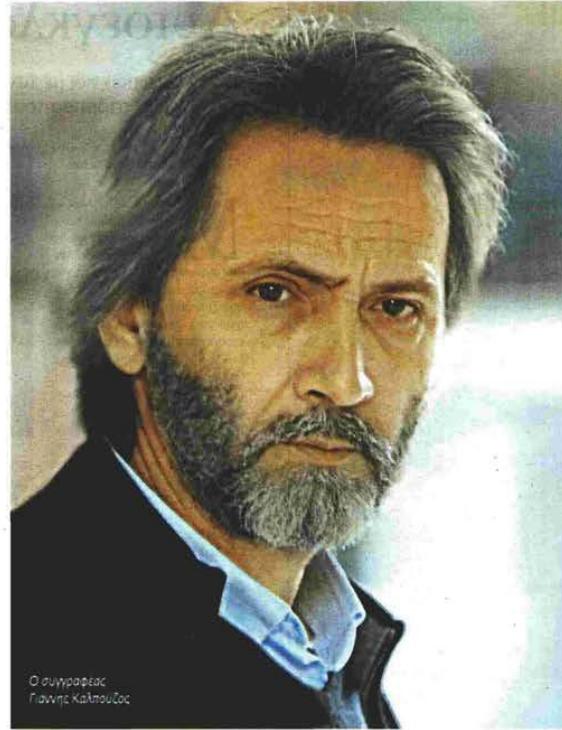
ΤΟΥ ΓΡΗΓΟΡΗ ΜΠΕΚΟΥ

Mε σού θόμαδα, με συντονισμένες αναρτήσεις στο Facebook και Twitter, ο Γιάννης Καλπούζος ενημέρων τους αναγνωστές του για τους επόμενους σταθμούς της περιοδείας του στη Μακεδονία. Τούτη την εποχή, ο 59χρονος αρτινός συγγραφέας βρίσκεται σε διαρκή κίνηση όπου τα παρουσιάζει στο νέο του βιβλίο σε όσο το δυνατόν περισσότερες γωνίες της Ελλάδας. Πρόσφατα κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Ψυχογός το νέο του μυθιστόρημα Σέρρα - Η ψυχή του Πόντου. Ο τίτλος παραπέμπει σ' έναν πολεμικό χόρο των Ποντίων που έλκει την καταγέννηση του από τον πυρρήχιο των αρχαίων Ελλήνων. «Τα κρήματα θερόπικαν, απομένανταν τα σάπια» λέει ένας χαρέκας ασφακόφορος Λαζός στην Τραπεζούντα λίγο μετά τον βίαιο εκτοπισμό των Αρμενίων του Ιούνου του 1915. Από τα γενοντά αυτά εκείνει τη συγγραφέας και, με πρωταρχιονία του καλόβολο τον Γαλλικό Φλούδην που σφράνεται από την ιστορία του Πόντου, κατέχει την καταγέννηση της αυτή τη φορά ή σας εξέπληξε κάτι

■ **Προηγήθηκε έρευνα της συγγραφέας; Έας δυσκόλεψε κάτι αυτή τη φορά ή σας εξέπληξε κάτι με διαφορετικό τρόπο;**
«Μελέτησα διπλά μεριδαίως την ανταπόκειται την περίοδο. Τους περηφέτες που περιδίδηκαν την περιοχή του Πόντου, δεκάδες λαογραφικά βιβλία, πάνωπλες μαρτυρίες δώσουν έρισην τότε ή κατέγραψαν τις μνήμες τους οι απόγονοί τους, βιβλία για την αρχετοκτονία, την εκπαίδευση, τη γεωγραφία, το ανάπτυκτο, πλήθης φωτογραφιών, τραγουδιά, επιστολές, εφημερίδες της εποχής. Τα αμιγώς ιστορικά στοιχεία ήταν το ευκολότερο τμήμα της έρευνάς μου. Η δυσκολία άστανατηρέστηκε κανεὶς σε αλλοινούς καρούς είναι να αντλήσεις στοιχεία για την καθημερινότητα, τις νοστροπίες, τις συμπεριφορές, τις συνθήκες ζωής, τη διασκέδαση, τα ίδια, τον τρόπο σεύσης των ανθρώπων και τόσα άλλα, με στόχο αφενός να βιώσεις παραστατικά ο αναγνώστης σας διαρρέψεις και αφετέρου να ικρίνει με βάση τα μέτρα και τα σταθμά που ισχύουν τότε και όχι με τον τρόπο που

«Με ενδιέφερε να μαθευτεί από το πλαύ κοινό και διά της μυθιστοριογραφίας η ιστορία του Πόντου και των Ποντίων και να φανεί ξεκάθαρα όπι τούτο συντελεστική γενοκτονία. Σαφός και στέκουμε στον αντίτουο της παραχαραγμένης ιστορίας και θέλω να προσφέρω στον αν-

■ **Πότε και πώς προέκυψε ο Ελληνισμός του Πόντου ως μυθιστοριακό υλικό;**
«Γνωρίζωντας η αδελφή μου το ενδιαφέρον μου για τον Ελληνισμό στις γεωγραφικές του εσχατιές, με έφερε σε επαφή

Ο συγγραφέας Γιάννης Καλπούζος

με πόνιους πρόσωφης από το χωριό Βίγλα της Αρτας. Αυτό ήταν το πρώτο φτύι, το 2012. Οι άρκοις ενδιαφέροντας συζητήσεις και οι μαρτυρίες που κατέγραψα πυροδότησαν κατ' αρχάς το ενδιαφέρον μου και άρχισα να μελετώ την ιστορία, την ανθρωπογεωγραφία και την τοπογραφία του Πόντου. Συνάρια αρχίσα να διερευνώντας μηρούδες να χτυπείται πάνω από το υπόδραμα μια ελληνική μιθοπλασία και αν θέρισκα μέων αυτής τα ερεθίσταντα ώστε να μεταβολίσουν τις ιστορικές διαδρομές σε λογοτεχνία. Ετοιμαστέρα να κατέλειψων το θησαυροφλακό του ποντιακού Ελληνισμού και να ανήψει το πυρακά που ακολουθούσε με βιβλιοντάς με στα οποίαν παντελή πηγάδια της ιστορίας του Πόντου και μετά την ουρανοβούτη την παναγώντα που πραγματεύεται το βιβλίο.

■ **Το είδος των βιβλίων που γράφετε έχει μακριστημένη απήχηση. Αναρωτήμαι, ωστόσο, αν έχετε κάποια θεωρία για το «ιστορικό μυθιστόρημα θελέτε, λ.χ., να σταθεί στον αντίτουο της λεγόμενης επίσημης ιστορίας;**

«Σε όλα μου τα βιβλία, ίσως και σε αυτό, ακολουθών την πολυεπίδειν γραφή. Ωάν την έχων έναν ουρανοβούτη, αφήνοντας στον αναγνώστη την επιλογή να ανεβεί σε όποιο πάτωμα επιθυμεί και εφόδου. Βεβαίως, δυνατά να το πράξει. Κατά παραπλήσιο τρόπο ήταν πολλάπλαι και οι στόχοι μου γράφονταν στο «Σέρρα». Κατ' αρχής με ελύει το παρελόν και οι ζωές των αιγάλων ανθρόπων, γεννημένες λέξεις, η οποία στην πεποίτηση με έναν τρόπο τη σημερινή και το αύριο, διδάσκουν και παραδειγματίζουν. Πρέπει όμως να μπει κανές βαθιά μέσα τους και να μπνεύσει μονάχα τη σκάνη της ιστορίας. Παράλληλα με ενδιέφερε να μαθευτεί από το πλαύ κοινό και διά της μυθιστοριογραφίας η ιστορία του Πόντου και των Ποντίων και να φανεί ξεκάθαρα όπι τότε συντελεστική γενοκτονία. Σαφός και στέκουμε στον αντίτουο της παραχαραγμένης ιστορίας και θέλω να προσφέρω στον αν-

γόντοπαστε σήμερα. Οι εκπλήξεις μας διασφαλίζουν, όπως συμβαίνει και στις σειρές του μιθοπλασίας, το μεγέθυντο της αγροτικής πολιτιστικής παραδόσεων. Δεν πάει εν διπλεῖται μέσα από την απομική γνώση, την οξύδερκεια και τα συναισθήματα, μα και την απομική και συλλογική μνήμη, η οποία διαμορφώνεται ποικιλοτρόπως.

■ **Δηλαδή;**
«Γράφω για το σημερινό πατώντας στο χθες, κατέχοντας διά την κάθι πατημασία του παρελθόντος έχει διαμορφώσει, λιγότερο ή περισσότερο κατά περίπτωση, και συνεχίζει να διαμορφώνει και να επεμβαίνει, συνειδητά ή αυστηρίτας, για τον καβένα το παρόν και το μέλλον. Ενώτερο γάρ θάροφ και με το πεντάμα της πρότης του Πάτωνα: «Κερδίσμενος θυγατρίς με την εξαπάτηση», Μέσα, δηλαδή, από μια μιθοπλασία και από φέρνοντας ιστορικά ζητήματα που ελκύουν τον αναγνώστη επιθυμούντας την προστασία και σε θέματα ανοιχτά ως σήμερα, αλλά και σε αραιαπολούντα διαρχονταίς εκφαντίσεις της ζωής, του ψυχισμού, νοσητροπίες και συμπεριφορές. Σαφέστατα και δεν υπάρχουν λ.χ. οι «καλοί» Ελληνες και οι «κακοί» Τούρκοι. Η ρίζα του Κακού βιβλίζεται και εξαπλώνεται προς πάνω κατεύθυνση και δεν λείπει από καμία φυλή. Εκείνοι που δερεύνουν είναι πάνω μπροστή, παρατείνοντας μακριά την παραχαραγμένη ιστορία και θέλω να προσφέρω στον αν-

μια κοινωνία απένanti στο Κακό και σε δύος εμφορούνται από τυφλό μίσος. Η δική μου πρόσταση είναι μονόδρομος, μόνο μέσα από την εσωτερική, απομική καλλιέργεια».

■ **Έχω την αίσθηση ότι σας προβληματίζει πολύ η γλώσσα... Φαινεται, πώς να πω, εμπροθέτως «πολαικήμα»...**

«Επιδιώκω η ίδια τη γλώσσα να αναζθεί σε αυτόνομη τέχνη μέσα από οποιοδήποτε κείμενό μου. Ζημάκιον το λογοτεχνικό μου λόγο με λέξεις ή και ολόκληρες φράσεις που χάθηκαν στο διάβα του χρόνου και απαξιώθηκαν στην υπόγραψη της εποχής ή αντικαταστάθηκαν από πλήθος ξενόφρερων ή τα Greeklish φτωχαίνοντας τη γλώσσα μας. Προσωπικά χρησιμοποιώντας και στον προηρούμοντο μου λόγο πολλές λέξεις που φαντάζουν παλιές, όμικς τις μιλούσαν μόλις πριν από λίγες δεκαετίες. Η γλώσσα του «Σέρρα» προσεγγίζει τη ρωμαϊκή γλώσσα της εποχής, παρότι δεν χρησιμοποιεί την ποντιακή διάλεκτο. Στόχος μου είναι να βιοθίσηση στη μεταφορά του αναγνώστη σε έναν παραδοσιακό περιβάλλον της γενοκτονίας. Επιπλέον, η γλώσσα της Σέρρας προσεγγίζει την πραγματικότητα όπως όλα να γίνουν ποι οικεία, να έρθουν ποι κοντά και να τα βιώσει με τη δύναμη που προσφέρει ο πλούτος της ελληνικής γλώσσας, πιο οπιά σε παλιά και καινούργια. Αποτελεί έναν από τους βασικούς σηματωρύχους της ύπαρξής μας ως έθνους και απόμικνα και οφείλουμε να τον διαφυλάξουμε».